

ВАРНАСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА

Излиза всеки петък

Абонаментъ:

За година . . . . . 55 лв.
За 6 месеца . . . . . 30 лв.

Всичко, що се отнася до
вестника, да се изпраща до
кметството — Варна

Обявления:

Официални по 2 лв. на кв. сант.
търговски по споразумение.

Броя 1 лв.

Редакцията: Общинското управление, секретарията.

Броя 1 лв.

ПОЛЯЦИТЪ И ВАРНА

Следя съ много внимание всичко, било въ нашия, било въ чуждия печатъ, което се пише за Варна. Това лѣто въ единъ отъ лѣтните вестници се появи статия, въ която авторътъ ѝ — мисля, че бѣ анонименъ — хвърляше упреци върху управницитѣ на общината, че не направили нищо за рекламирането на курорта ни въ чужбина. Не зная какво разбира авторътъ на статията подъ думата »рекламиране«. Ако става дума за рекламиране на варненския курортъ чрезъ платени обявления въ чуждитѣ вестници, упректъ на анонимния авторъ е напълно основателенъ.

Варненската община не може да помисли дори за рекламирането на курорта чрезъ платени обявления, защото за това сѣж необходими грамадни суми, съ каквито въ днешната нечувана финансова стагнация Варненската община не разполага. Варна има нужда не отъ платена, а отъ жива реклама. Ето за тази реклама искамъ да кажа нѣколко думи.

Преди една седмица се завърнахъ отъ Полша. Удаде ми се случай да посетя най-

големитѣ полски градове — Варшава, Краковъ, Катовицъ, Познанъ и други. И азъ можамъ да констатирамъ за гордостъ на нашия градъ, че въ Полша, Варна е най популярния отъ всички балкански градове. Името на Варна въ тѣзи градове ще чуете на всяка крачка. Тази популярностъ на нашия градъ се дължи най-вече, за да не кажемъ изключително, на онѣзи поляци, които сѣж лѣтували въ Варна. Имаха случая да яворя съ нѣколко души отъ тѣхъ, и всички ми казаха: »Съ нетърпение очакваме лѣтото, за да дойдемъ пакъ въ хубавата Варна«. Голѣми пропагандатори на варненското лѣтovanje се показали и всички полски журналисти, които при разни случаи сѣж идвали тукъ. Тѣ всички, по свой починъ, сѣж писали възторжени статии за »прелеститѣ на царичата на Черно море«.

Прочее, безъ да яворя за други страни, заключавамъ. Нашиятъ курортъ не се нуждае вече отъ рекламиране въ Полша.

Г. Бѣлевъ.

Изложение на п. Кмета г. Ц. Ханджиевъ

по подобренията, които трѣбва да се направятъ на морскитѣ бани, до общинския съветъ.

Пом. Кмета г-нъ Ц. Ханджиевъ въ едно отъ последнитѣ заседания на общ. съветъ, направи следното изложение:

Господа съветници,

Ето вече петъ сезона подъ редъ имахъ всичката възможностъ да проследя най-отблизо цѣлото развитие на нашитѣ морски бани и да констатирамъ редица положенне, както смѣтамъ, че трѣбва

да останатъ безусловно предметъ и на Вашето внимание и грижи.

На първо мѣсто ще Ви дамъ следующитѣ статистически данни:

Наименование на банитѣ	О К Ж П А Н И				Приходъ	Приходъ отъ		Или ВСИЧКО Приходъ
	Мже	Жени	Деца	ВСИЧКО		Хавлии гащички костюми (Бельо)	Цености	
Северни	40924	36057	23025	99906	340401	14602	5434	360437
Южни	18231	41160	33845	96236	159359	—	—	159359
Централни студ.	89417	82044	48475	219836	1094746	58791	27009	1180546
I к. топли	3721	4644	—	8365	212128	—	—	212128
II к. топли	5804	14759	—	20563	276130	—	—	276130
Всичко								2296820

до 16 того включително.

Господа съветници,

Презъ същото време сж направени разходи:

1. За персоналъ	439497 лв.
2. За дърва	116665 лв.
Всичко	556162 лв.

Господа съветници,

Отъ така изложенитѣ по горе данни се вижда много лесно, че въпрѣки царящата криза доходитѣ на нашитѣ бани сж все пакъ задоволителни. Ако това е така, безпорно тия приходи ще се увеличатъ още повече стига да се предприематъ нѣкои мѣроприятния необходими да създаватъ било по голѣми удобства, било да поематъ въ дадени нови помещения по голѣмо число къщи се.

Преди да посоча конкретно мѣроприятната, които по моя преценка смѣтамъ, че трѣбва да се реализиратъ още за идния лѣтень сезонъ, азъ мисля да спра вниманието Ви на други отъ твърде съществено значение въпроси.

Плажа и брѣга на морето, които сж основата за развитието на нашитѣ бани трѣбва колкото е възможно по скоро да минатъ въ пълното владение на общината. Азъ съмъ сигуренъ, че мнозина отъ васъ ще се изненадатъ отъ така поставения въпросъ, но фактъ е какво тѣхния господаръ се смѣта другъ — имено държавата, а не общината. Последнитѣ нѣколко години общинската управа е имала много неприятности съ управата на пристанището и до този моментъ пристанищното управление не престава да загрозява брѣга, като вдига съ десетки вагони пѣськъ и съ това образува ями удобни за комарища. — Нѣщо повече същата управа отиде до тамъ да събира нѣкакви такси отъ амбулатни продавачи и фотографи упражняващи занятието си по плажоветѣ на колонитѣ. На направенитѣ постѣпки отъ общинската управа, че това е изключително право на общината, пристанищната управа посочва своя законъ, който действително третира морскитѣ брѣгове и пѣсьчинитѣ пространства намиращи се предъ тѣхъ като владение на въпросното уп-

равление. — Преди години бившитѣ кметове г. г. Петъръ Стояновъ и Никола Поповъ повдигнаха на нѣколко пѣти този въпросъ предъ респективнитѣ мѣста, като въ единъ моментъ, даже, по надлежни редъ се стигна и до Народното събрание, но и до сега не се оформи въпроса, чрезъ законъ. Азъ смѣтамъ, че е една жизнена необходимостъ за града колкото е възможно поскоро правото за владение на брѣга и плажа да се даде съ специаленъ законъ на общината, като това право обгърне брѣга отъ Галата, мине презъ брѣга до Сесъ-севмесъ, прескочи пристанището, подеме наново отъ вълноломната стена и стигне до Евксиноградъ. Мотивитѣ на това наше искане сж много ясни и силни. Ако до днесъ общината похарчи милиони за укрепяване и украсяване на частъ отъ брѣговетѣ, близкото бждаше развитие на курорта ще наложи да се похарчи много и много милиони за укрепяване, украсяване, направа пѣтица, мостове, нови пунктови морски бани и пр. Ако, Г-да съветници, малки села иматъ дадени вече по законодателенъ редъ топли извори, гори и защо Варна, която има нещастнето да стане жертва на националната кауза, да не ѝ се даде това заслужено благо?

Господа съветници,

Смѣтамъ, като неразривно свързанъ съ току що разгледания въпросъ и въпроса за правоползуването на плавателнитѣ сѣдове. Трѣбва сжщо чрезъ законъ да искаме щото правото за използване било прѣко или чрезъ наемателъ на плавателнитѣ сѣдове и курортни пристани за разходки въ границитѣ, които по горе посочихъ, като се включатъ още Св. Конетантинъ и Пейнирджикъ да бжде изключително на Варненската община. Защото, г-да съветници, и по това право сме имали неприятности съ пристанищното управление, а тия неприятности, когато нуждитѣ нарастнатъ и службитѣ се разширятъ, неминуемо ще зачестятъ и най-важното може да спиратъ и вредятъ на много хубави и належачи инициативи.

Господа съветници,

Пристъпвамъ да се изразя съ страхъ къмъ изложението си по въпроса за главния градски колекторъ, който благодарение на непрестанното натрупване отъ вълнитѣ на пѣськъ по брѣга всѣка година все повече и повече се приближава къмъ последния и започва да става една опасностъ за хубавото име на нашия курортъ. Бивалъ съмъ много пѣти свидетелъ, какъ морето, на достатъчно протежение отъ устата на главния ко-

лекторъ бива замърсено и какъ е явно че вече сж загубени всички гаранции, какво при едно южно течение и бурно време, това замърсяване нѣма да достигне и до самитѣ бани. — Ако има неотложни мероприятия, които поради значението си се налагатъ да бждатъ реализирани още въ най-близко време — още презъ предстоящия пролѣтенъ сезонъ, азъ смѣтамъ всички други мероприятия свързани съ банитѣ ще трѣбва да следватъ следъ този за отиѣстването далечъ въ морето на главния колекторъ.

Нека да донеса до знанието Ви, Господа съветници, че този въпросъ вече станалъ достойно макаръ и въ ограничени кръгове на гражданство и е опасно обикновенната наша българска прибързаностъ да не раздуха въпроса и да му даде една неочаквана форма на агитация противъ нашия курортъ.

Доколкото знамъ още преди нѣколко години въпросътъ за отиѣстването на главния колекторъ е билъ проучванъ отъ техницитѣ. Предстои да се възложи на ново на специалиститѣ да проучатъ основно въпроса и както споменахъ по-горе още презъ пролѣтѣта да се тури край на една видима и твърде голѣма опасностъ.

Господа съветници,

Азъ вече споменахъ, че основното условие за бързото развитие на нашия курортъ е на първо мѣсто изобилиния и чистъ пѣськъ. Но това изобилие на пѣська, като че ли е поставено за вѣ бждаше въ една неизвестностъ. Бившия началникъ на пристанищното управление г. Инженеръ Кжневъ отправи къмъ общината едно писмо съ следущето съдържание:

Считамъ за свой дългъ, г. Кмете, да Ви уведомя за следното:

Пѣсьцитѣ, които ние всички сме сикнали да наричаме морски и отъ които е образуванъ хубавия морски плажъ, сж отъ сухоземенъ произходъ. Тѣ се вливатъ, ако може така да се каже, отъ дветѣ дерета, онова което минава презъ морската градина — бивша ул. Каналска, а сега Царъ Освободителъ и отъ канала край Шокара и гробищата.

Съ направата на укрепителната стена при Кокарджа и съ вкарването Франгенскитѣ поройни води въ новия каналъ за къмъ езерото, всичкия притокъ на пѣсьци въ морето и района на морската градина се преустанови.

Отъ друга страна морето, поради посоката

на ветроветъ, които причиняватъ вълнението, движи всички пясъци находящи се по брѣгътъ и по малкиятъ дълбочини — 2 3—5 м. въ посока отъ изтокъ къмъ зпадъ.

Това движение на пясъцитѣ бѣ и щастнето за Варненския плажъ, който въ продължение на 30 години — отъ както се построи вълнолома до сега, черезмѣрно се увеличи. Но съ спирането на пясъчния пригокъ отъ казанитѣ по горе две дърета, морето почна да указва разрушително влияние върху плажа, а именно да движи и намиращитѣ се край брѣгътъ пясъци въ казаната по горе посока.

И ясно е че щомъ нѣма притокъ на нови пясъци, морето ще влачи отъ изтокъ къмъ западъ сѣществующитѣ по брѣгътъ пясъци и по този начинъ цѣлятъ варненски плажъ въ продължение на нѣколко години — не повече отъ 10 ще бѣде изчистенъ и района на банитѣ ще остане безъ пясъкъ, а влачения пясъкъ ще се наслон непосредствено до вълнолома.

Вчера лично обходихъ брѣговата линия отъ банитѣ до канала при Шокара и констатирахъ, нѣщо което би ми се видѣло невѣроятно че богатия плажъ между граничния паметникъ и втичането на канала е формено изчистенъ и сега се показватъ на мѣстото на плажа излѣстнати скали.

Вѣрвамъ, че още тази зима, особено ако има силни вълнения, плажа около банитѣ ще бѣде чувствително атакуванъ отъ вълнитѣ, тъй като брѣгътъ източно отъ банитѣ, както Ви казахъ е вече почти чистъ отъ пясъкъ.

За благото на Варна, налагатъ се прочие вземането на мѣрки и то на време, които да по пречатъ на отвлечането на пясъцитѣ къмъ западъ, а сѣщо и за намиране начинъ да се допусне отново сличане на Франгенскитѣ пясъци въ морето.

Началникъ на Пристанището,

(п.) Инженеръ: Б. Кжневъ

Господа съветници,

Когато започнахме постройката на така наречения Кокарджанския каналъ съ цель да отбиемъ идващитѣ отъ Франгенскитѣ височини пороища, които минавайки презъ ул. Кавалска и Морската градина се втичаха въ морето между севернитѣ бани и курортния пристанъ, азъ повдигнахъ въпроса предъ Г-да Инженеритѣ Кърджиевъ и х. Стояновъ за евентуалното загубване на идващия съ пороищата пясъкъ за нашия плажъ. — Спом-

нямъ си добре, че г. Кърджиевъ бѣше тогава категориченъ какво такава опасностъ нѣма, обаче, г. х. Стояновъ направи една резерва въ смисль че отбиването на пороищата безсѣмнено ще спре приждането на пясъкъ, но до колко това ще се отрази върху намалението на плажа, бѣдащето ще покаже. И действително бѣдащето, поне и по мойто наблюдение показа, че предположението може да се каже до голѣма степенъ се оправда, понеже цѣлия брѣгъ започвайки отъ „Яхтъ клубъ“ и стигайки далечъ задъ скалитѣ подъ граничния кжтъ е абсолютно оголенъ отъ пясъкъ, а знайно е, че преди направата на Кокарджанския каналъ, по това мѣсто на брѣга маса кжпящи се изпозуваха единъ хубавъ плажъ. Нѣщо повече, свободния плажъ между „Яхтъ клубъ“ и курортния пристанъ, както и плажа на колониститѣ до севернитѣ бани нѣматъ вече това изобилно налягстване на новъ пясъкъ, каквото въ миналото редовно се наблюдаваше.

Господа съветници,

Азъ бързамъ да заявя, че това сж едни мои наблюдения безъ претенции да съмъ налучкалъ истинскитѣ причини за едно явление, което само по себе си трѣбва да бѣде и днесъ и утре една сериозна грижа на управнитѣ на общината и на почитаемитѣ общински съвети.

Господа съветници,

Гворейки за оголването на брѣга отъ пясъкъ трѣбва да Ви съобща, че между „Яхтъ клубъ“ и скалитѣ подъ граничния кжтъ една голѣма частъ отъ брѣга се миѣ вече непрекъснато отъ морскитѣ вълни и е недостъпенъ за пешеходци. Онова, обаче, което е още по важно, то е, че самия брѣгъ поради слабата си почва се рони постоянно и ако нѣкой отъ Васъ е наблюдавалъ, трѣбва да е констатиралъ какъ тъкмо на това мѣсто брѣга на значително разстояние е лишень отъ разстителностъ и нарушава хубавата хармония на брѣговата зеленина. Трѣбва това мѣсто да се заскали и съ това отъ една страна ще се направи брѣга въ всѣко време достъпенъ за пешеходци и отъ друга съ спиране уронването на брѣга на ново последния ще бѣде залесень.

Господа съветници,

Сега ще ми позволите да посоча какви подобрения трѣбва да се направятъ въ самитѣ бани. Второкласнитѣ бани ще трѣбва да се преустроятъ, като се направи единъ басенъ, а око-

ловръстъ въ сжщата зала се поставятъ сегашнитѣ второкласни бани. Съ това преобразование ще се постигнатъ две цели: 1) ще имаме басейна съ още по-популярни цени и второ съблекалнитѣ вече нѣма да бждатъ еденични и при самитѣ вани, а ще има обща съблекаля, което значи, че ще имаме едно спестяване на време, понеже презъ времето нужно на дадено лице да се съблече и облече, воната ще бжде свободна и използвана отъ друго лице. Независимо отъ това ще се създаде и едно по-голямо удобство за къдящитѣ се, защото нека си признаемъ че при днешнитѣ наши цени ние даваме много малко удобства на къпящитѣ се въ второкласнитѣ бани. По смѣтката на общинскитѣ компетентни лица разходитѣ за изисканото преобразование не ще бждатъ голѣми, понеже басейна ще бжде направенъ отъ циментъ, а за самата сграда ще се употреби сегашния дървенъ материалъ, като разбира се, за разширението ще се купятъ пакъ дъски и другъ дървенъ материалъ, смѣтайки и за въ бждаще да си остане дѣлата дъсчена.

Господа съветници,

Така нареченитѣ южни или по право дъсчени студени бани намиращи се предъ бул. „Фердинандъ“ не трѣбва въ никакъвъ случай да останатъ за въ бждаще въ днескашното си състояние. Вие всички добре знайте, какво голѣмо движение е вече концентрирано въ хубавата алея, която е непосредствено надвесена надъ южнитѣ бани. Съ днескашнитѣ дъсчени огради ние само сме се очертали границитѣ на плажа, безъ да дадемъ и минимумъ отъ удобства на къпящитѣ се, а като дойде въпроса до тѣхното обезпечаване при събличане и обличане отъ погледитѣ на хилядитѣ любопитни, тамъ виѣсто удобства на къпящитѣ се едва ли поради близостта на алеята, не сж създадени удобства на любопитнитѣ.

Ако се изразходватъ около 150000 лева ще може да се създадатъ много удобства, а разхода ще бжде още първата година погасенъ като се увеличи цената съ 1 и 2 лева, което увеличение ще бжде основателно и съмъ сигуренъ ще бжде прието отъ публиката безъ роптание.

Умѣстно е да се забележи, че плажа на южнитѣ бани и поради обширността си и поради естествената си чистота държи първенство отъ нашитѣ плажове и съ създаване на удобства ще се прехвърли тамъ голѣма частъ отъ публиката на другитѣ плажове, съ което ще се облекчи прекомѣрното често пѣти изпълване на последнитѣ.

Господа съветници,

Единъ другъ въпросъ отъ сжществено значение за създаване удобства на публиката е тоя за построяване специални съхранителни помѣщения за разни бански принадлежности. Голѣма частъ отъ българската публика и почти 90% отъ чужденцитѣ искатъ да си оставятъ банскитѣ принадлежности на съхранение въ банитѣ, понеже, намиратъ а така сжщо е и въ сжщностъ, че това ежедневно мъкнение на всевъзможни чанти, мрежи и пр. сугринъ и обѣдъ по разни зведения е едно голѣмо неудобство. Независимо отъ това управата на банитѣ ще се спаси отъ непрекъснатитѣ неприятности създавани отъ публиката поради факта, че прислужницитѣ вземъйки на съхранение бански принадлежности съ това неволно се ангажирватъ да запазятъ и мѣста въ кабинитѣ на оставилитѣ въпроснитѣ принадлежности. Безпорно вземани сж най-строги мѣрки да се прекъснатъ подобни фаворизации, но при все това упощения ставатъ и неприятноститѣ не преставатъ. Презъ 1929 г. направихме въ края на сезона единъ опитъ, като поставихме шкафове въ коридора на женскитѣ бани и имаме задоволителенъ резултатъ, но мѣстото е много малко—събиратъ се около 80 комплекта, а за целта сж нуждни само за женското отдѣление надъ 600. Съ положителностъ може да се твърди, че едни удобни помѣщения построени специално за горната целъ:

1. Ще улеснятъ твърде много публиката.
2. Ще се тури край на съблазънта на която се подава прислугата за бакшиши и
3. Общинската каса ще има единъ доста добъръ приходъ.

Проектъ за построяване подобни помѣщения има изработенъ отъ общинския архитектъ г. Богдановъ, само че този проектъ е свързанъ и съ разширяването на терасата на бюфета при морскитѣ бани.

Господа съветници,

Понеже споменахъ за разширяване терасата на бюфета на морскитѣ бани, ще искамъ да кажа нѣколко думи и по този въпросъ.

Посетителитѣ на терасата ежедгодно се увеличаватъ и това увеличение е таково по размѣри, та никое отъ другитѣ курортни заведения не може да се сравни съ него. Наблюдавалъ съмъ какъ цели потоци отъ публиката се връща назадъ поради липсата мѣсто въ терасата. И всичко това е лесно обяснимо, защото хилядната публика,

която идва на банитѣ, преди да отиде на плажа или следъ къпането, иска да закуси и отпочине. Има ли тъкмо за тая публика по близко, по удобно и по възхитително мѣсто отъ терасата? Много и много случаи съмъ ималъ на напомняване и подканвания да се взематъ мѣрки за разширяване на терасата.

Господа съветници,

Моето мнение, е че този въпросъ трѣбва да се разреши още идната пролѣтъ, като отъ една страна терасата се разшири и отъ друга удължи къмъ морето. Бждете увѣрени, че въ такъвъ случай може да се надѣваме и на единъ много по голѣмъ наемъ отъ досегашния.

Едновременно трѣбва наново да се проучи въпроса за построяване на подвижни стъклени рамки пригодени при случай на вѣтъръ и дъждъ да бжде предпазвания публиката.

Съ този последния въпросъ за подвижнитѣ стъклени рамки бѣше сезиранъ почитаемия съветъ като даже бѣха представени и нуждитѣ проекти. Това мероприятие тогава се изостави защото се намѣри, че общината е въ парично затруднение и защото, може би отъ техническо гледище не бѣше достатъчно правилно разрешенъ въпроса. Моитѣ толкова годишни непосредствени наблюдения ми даватъ всичкото основание да вѣрвамъ, че подвижнитѣ стъклени рамки ще дадатъ едно увеличение на наема най-малко съ още 30%, защото наемателя въ такъвъ случай освенъ гдето нѣма да губи ветровититѣ дни и особено ноци, но презъ ранната пролѣтъ и късна есень ще има масово посещение.

Както за разширяване на терасата, така и за поставянето на подвижнитѣ стъклени рамки, ако общинската каса на пролѣтъ не е въ състояние да посрѣщне подовни разходи, тогава може да се възложи на бждащия наемателъ да направи нуждитѣ разходи, срещу наема.

Господа съветници,

Една належаща нужда за банитѣ е още и поставянето на единъ голѣмъ часовникъ съ четири сжщо голѣми циферблата за да може да се виждатъ отъ голѣмо разстояние. Вѣрно е, че ние имаме на всѣко отдѣление отъ плажоветѣ обикновени стенни часовници, но тѣ далечъ не могатъ да оправдаятъ назначението си, защото публиката щомъ малко е на по далечно разстояние не може да се ползува отъ тѣхъ. Освенъ на къпачитѣ се единъ голѣмъ часовникъ поставенъ на една кула надъ кръглата площадка на бюфета на морскитѣ бани, ще служи данонощио на хилядната публика намираща се въ морската градина.

Господа съветници,

Прекомѣрното засилено движение на публиката презъ входнитѣ врата на централнитѣ бани налагатъ неминуемо или тия врата да се разширятъ, ако това технически е възможно или да се намѣри другъ входъ и изходъ, защото на тѣ врата става една редовна блѣсканица, недопустима въ много отношения за спокойствието на публиката за правилната контрола.

Господа съветници,

Има едно друго още неудобство въ нашитѣ бани. Поради факта, че терена на морската градина е съ наклонъ къмъ банитѣ често пакти не само при поройни дъждове, но даже и при обикновени такива, цѣлата алея край централнитѣ бани се наводнява, а не рѣдко се наводняватъ и входнитѣ коридори на банитѣ. Този е единъ сериозенъ въпросъ и за това ще трѣбва да се прокара една мрежа отъ отводнителни канали.

Господа съветници,

Една отъ нашитѣ служби при банитѣ, съ която можемъ да се гордеемъ, защото сме сполучили да я организираме почти отлично, тя е спасителната служба. Азъ имахъ случай миналата година съ единъ кратъкъ докладъ да Ви изложя тѣй да се изразя подвизитѣ на тия смѣлчаци и да искамъ да имъ се даде по едно възнаграждение. Ето и тази година съ своето себепридаване спасиха и дадоха помощъ на 37 давящи се. Добре е да имъ дадемъ и т. г. по едно възнаграждение, което тѣ достойно сж го заслужили.

За да се запази и за въ бждаще спечеленото добро име на спасителната команда и за да бжде помощта по ефикасна необходимо е командата да разполага съ една специална моторна лодка, която ще костува може би къмъ 30—40000 лв.

Господа съветници,

Следващия въпросъ съ който искамъ да Ви занимая, той е въпроса за построяване единъ бюфетъ въ всички удобства — лека павилионна система край брѣга до курортния пристанъ. И личнитѣ ми наблюдения и чутитѣ мнения отъ разни лица, потвърждава нуждата отъ единъ бюфетъ на това мѣсто.

Азъ съмъ сигуренъ, че този бюфетъ ще донесе единъ много хубавъ наемъ за общинската каса. Предполагамъ, че павилонна ще може да се построи съ около 100000 лв. И ако общината не разполага на пролѣтъ съ тази сума, то може да се даде построяването му на концесия. Въ всѣки случай азъ си позволявамъ да

повторя още единъ път че такъвъ бюфетъ е неоходимъ и той ще е много доходоносенъ за общинската каса.

Господа съветници,

Презъ течение на курортния сезонъ и постоянно присъствие и съветъ и органитъ на общината често пъти биватъ изправени предъ положения съ които мъчно можемъ да се справимъ защото въ закона за градскитъ общини и тоя на Б. О. П. има отдавна отживѣли времето си постановления, пречищи често пъти фатално на общинскитъ работи. Както знаете по наше искане мин. година се вписаха въ новия законопроектъ за градскитъ общини много умѣстни за новото време текстове, които разширяатъ автономността изобщо на общинитъ. За съжаление закона мина презъ камарата само на първо четене. Ние трѣбва да направимъ енергични постъпки предъ правителството та презъ предстоящата редовна сесия да се гласува окончателно този тъй важенъ за общинитъ и специално за нашата община законъ.

Господа съветници,

Една твърде голѣма празнина е липсата на по пълна литература за лѣковитостта на нашитъ топли и студени бани.

Нека Ви заява, че мнозина отъ нашитъ лѣтовници идватъ безъ всѣкаква ориентировка за започване и свършване на лѣкуването или каляването си. Колко трѣбва да се престои на пѣська, слънцето и водата. При какъвъ градусъ топлина да се правятъ топли бани и колко минути? Колко бани трѣбва да се направятъ? И изобщо други правила, спазването на които сж необходими за да има полза лѣкуващия се, мнозина не знаятъ и отъ това незнание нѣкой път има и обратни резултати. Вѣрно е, че има издадени по въпроса нѣколко брошури отъ нѣкои лѣкари, но азъ ще си позволя смѣлостта да кажа, че тѣ действително, тия брошури, не засегатъ въпроситъ всестранно. Въ едно отъ заседанията на курортната комисия, по поводъ предложението на уважаемия г. Д-ръ Теодоровъ общината да откупи неговитъ брошури третиращи въпроса за лѣковитостта на нашитъ бани, азъ повдигнахъ въпроса, а и сега го повдигамъ, господа съветници, предъ Васъ да се произведе конкурсъ между всички лѣкари въ България, за написване чисто научно съчинение за лѣковитостта на нашитъ топли и студени морски бани. Безспорно съчинението ще обгърне лѣковитостта на слънцето, пѣська, водата, въздуха, а сжщо ще трѣбва безусловно да засегне и продължението съ

което ние по успѣшно ще продължимъ сезона на нашия курортъ до м. октомври.

Конкурса ще трѣбва да се произведе по програма, изработена отъ вещи лица, разбира се, преимуществено лѣкари.

Господа съветници,

Съ до тукъ изброенитъ нужди не се изчерпва дългия списъкъ на нуждитъ на нашитъ бани. А когато свържемъ този както казахъ дълъгъ списъкъ на нуждитъ на банитъ съ оня списъкъ изобщо на нуждитъ на нашия курортъ, ние ще видимъ каква колосална изобщо работа предстои въ бъдещето

Ако до скоро имаше споръ за ползата отъ развитието на нашия градъ като курортъ, ако до скоро нѣкои съ смѣлостъ умаловажаваха даже до минимумъ, тази полза, днесъ поне азъ тъй мисля почти нѣма подобни противници или по право отрицатели.

Казахъ още въ първитъ си встъпителни думи, че въ продължение на петъ сезона имахъ всичката възможностъ да проследя най-отблизо развитието на нашитъ морски бани, сега ще прибавя, че презъ това време сжщо тъй отъ близо имахъ възможностъ да проследя изобщо и развитието на нашия курортъ.

Господа съветници,

Буйнитъ и радостни викове на клящитъ се, Вавилонското почти смешение на езичитъ чуваше се по плажове, улици и заведения многото и много похвали изказани най-искрено отъ нашеници и чужденци за природнитъ красоти, за хибавитъ бани, за великолепния плажъ, за морската градина и пр. съ една яснота сведочатъ, че Варна притежава една скъпа и ще прибавя азъ твърде скъпа безценностъ.

За менъ картината на бъдещето на Варна е ясна. Това бъдеще предъ очитъ ми се чертае въ единъ свѣтълъ и омайващъ ореолъ. За варненското гражданство на хоризонтитъ на близкитъ идващи години сж начертани пѣтица на спасителни надежди.

Върху piedestала на редкитъ природни хубости, варненци ще трѣбва съ пълно съзнание на интереситъ си, съ пълна гражданска доблестъ и единодушие, да прибавятъ—да изградятъ съ помощта на даденото отъ техниката и науката, всички сгради и съоръжения необходими да турятъ Варна въ редицата на първостепенитъ европейски курорти и нека бъдемъ следъ това увѣрени въ свѣтлата бъднина на тази действително ЦАРИЦА на ЧЕРНО МОРЕ.

Варна на Черно море

(Впечатленията на единъ виенчанинъ)

Дългото монотонно пътуване по течението на р. Дунавъ се свършва; отъ Русе се понасяме по красивия и чистъ железенъ пътъ на югъ къмъ Варна. Какво ни предстои да видимъ? Какво ще изпъкне предъ насъ? Какви ли разочорования ще преживѣемъ?

Такива сж въпроситѣ, които минаватъ презъ умътъ ни, като си припомнимъ направеното ни „благонамѣрено“ предупреждение въ Виена, поради смѣлостта ни да предприемемъ посещение на Варна.

Чувахме, че живота на човека е несигуренъ въ околността на Варна, че жилищата сж недостатъчни, нечисти и скжпи; едни смѣтатъ лѣтната горещина за непоносима, разстройваща нервитѣ, а други се страхуватъ отъ липсата на достатъчно храна, предвидъ на това, че българитѣ ядѣли само сурова храна!

Стоманения комъ (железницата) ни носи бързо къмъ югъ. Напушаме равнината, за да навлѣземъ въ планинска мѣстность. Конусообразни хълмове ни съпътствуватъ отъ дветѣ страни, а въ низинитѣ се мѣркатъ плодоносни култури; стада отъ овце, говеда, коне, кози, свини и птици се пекатъ по слънцето, играятъ и пасатъ; срещащитѣ се често биволи придаватъ ориенталски характеръ на картината.

На хоризонта се появява една сива като олово ивица — Черно-море. Влакътъ бърза къмъ своята целъ, презъ сочни ливади и край чисти и красиви селища. Оловено-сивата лента става по-голяма и взема цвѣта на черно зелена равнина; скоро погледа ни докосва бѣлитѣ гребени на морскитѣ вълни и ние чувствуваме, че омаята на морето лѣти нѣкъде близо предъ насъ.

Следъ едно последно извиване на влака, предъ насъ се разтила вече Варна — царицата на Черно-море, скжтана въ симфония отъ слънце, небесна синева, сочна зеленина, ослѣпителна бѣлота на нейнитѣ красиви къщи и отъ талнозеления омагнетонъ на безпокойното и бездънно море.

***

Отъ нѣколко седмици ние сме гости вече на прекрасния курортъ и преживѣхме много, но само приятни разочорования.

Ние живѣемъ като въ рай, капемъ се всрѣдъ свѣтлина, слънце, въздухъ, на единъ неподобенъ прелестенъ морски плажъ който е сигурно единъ измежду най-хубавитѣ и най-голямтѣ въ свѣта. Богатата съ исторически забележителности и щедро надарена съ природни красоти околността на града ни предразполага, кани къмъ излети; Варна и нейната околностъ принадлежатъ наистина къмъ най-здравословнитѣ кжтове на Европа; треска тукъ не съществува; чрезъ своитѣ постоянни морски бризи, които правятъ лѣтната горещина умѣрена и приятна и която е добъръ съучастникъ въ лѣчебнитѣ въздействия на морето, плажа и слънцето, морска Варна заслужено е спечелила името „Царица на Черно море“. Всѣки гостъ на лѣтвището намира ефтина и чиста квартира, макаръ че жилищата общо взето сж малко по скжпи въ сравнение съ храната, нѣщо което другаде не е така. Храната е доброкачествена и разнообразна; всѣки вкусъ може да намѣри тукъ своитѣ любими ястия, своята любима кухня, и едно райско изобилие отъ сладки плодове, първо мѣсто между които заематъ великолѣпнитѣ сортове лѣчебни грозда, които се предлагатъ на ефтина цена.

За какво бихъ могълъ да пиша още? За пословичното гостоприемство за българитѣ ли, за горящитѣ черни очи, тъмнитѣ ресници и черно-сини коси на хубавитѣ българки ли, чийто прелести ни пленяватъ; за изпълненитѣ съ мелодии нощи по „Сливница“ и въ морската градина, кждето се срещатъ всички за да изпитатъ чарътъ на южнитѣ нощи ли? Или за широкото, безбрѣжно и бездънно море, което всѣки мигъ мѣни своя цвѣтъ и чиято прѣлестъ ни сковава въ безмълвна нѣмота?

Не, идете и посетете Варна, защото само тогава Вие ще се убедите, че нито перото, нито четката сж въ състояние да възпроизвеждатъ вѣрно нейната омая!

Професоръ К. Праилъ — Виена.

Превелъ: Марковъ